

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Право

Новий
антикорупційний
закон: перші
кроки до
реалізації

▶ СТОР. 5

Офіційно

Закони
України

▶ СТОР. 7–10, 15–18

Актуальний
репортаж

Вокзал
для всіх,
але
з бар'єрами

▶ СТОР. 22

№ 125 (5125)

СЕРЕДА, 13 ЛИПНЯ 2011 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

«До кінця року
«Сяйво» може
відновити свою
роботу»

Майже півтора року протистоянь, судові засідання, численні акції протесту та купа випитих заспокійливих пігулок.

▶ СТОР. 19

Медсестра
з Єнакієвого
нагороджена вищою
міжнародною
відзнакою

Медаль Флоренс Найтінгейл отримала медсестра з Єнакієвого Людмила Власова. Нагорода є найвищою відзнакою для медсестер, заснованою організацією Червоного Хреста, та присуджується за служіння у гарячих точках чи під час стихійних лих, а також за досягнення в галузі охорони здоров'я та навчання медсестер. Людмила Власова, медсестра шахти імені Карла Маркса, була серед 26 гірників, які опинилися під час аварії під землею у червні 2008 року. На глибині тисячу метрів постраждали провели 33 години. За цей час медсестра доглядала за одним із травмованих гірників, надавала допомогу іншим братам по нещастю, підбадьорювала. І ось Міжнародний комітет Червоного Хреста нагородив єнакіївську героїню медаллю Флоренс Найтінгейл. Ім'я англійської медсестри стало в світі символом милосердя. Нагороду присуджують раз на два роки. З 1920 року її отримали 1340 видатних медсестер світу, із них — 40 українців, інформує наш власкор Ліна КУЩ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА

«Екологічний Давос» — у центрі Європи

Ви ніколи не були в Рахові та його мальовничих околицях? У тихому гоноровому містечку, де Біла Тиса зустрічається з Чорною і вже одним річищем на гірських переказах спішить до Дунаю. Де червневий день пахне запашною кавою і лісовими суніцями, які на місцевому базарі пропонують заїжджим туристам. У тому меланхолійному, ніби вальсова мелодія, містечку, яке на початку XX століття називали «гуцульським Парижем», а нині воно здебільшого проводить своїх мешканців на заробітки від Москви до Лісабона. А ще традиційно скликає горян і гостей на гамірні й барвисті гуцульські фестини.

Вас ніколи мандрівка не приводила у Кваси і Ясені, звідки дороги ведуть на Драгобрат і на Яблунецький перевал, що поруч із Буковелем? А чи бачили гірське диво у Богдані або Лугах, звідки починається довга звивиста лісова дорога, що виводить до підніжжя Говерли? Чи подорожували асфальтковою обабіч прикордонної норавливої Тиси, через Великий Бичків, Солотвино і далі — до Мукачєвого, Ужгорода?

▶ СТОР. 12–13

Я ВАМ ПИШУ...

Корупціонерів — на шпальти газет!

Я пропоную створити такий юридичний порядок у державі, щоб Генеральна прокуратура щомісячно або щоквартально звітувала в офіційному виданні, наприклад, у «Голосі України», про стан боротьби з корупцією в країні. У звіті має міститися інформація про злочинців-посадовців, вчинені ними корупційні діяння та міру покарання за скоєне. Хай народ знає корупціонерів у обличчя!...

Станіслав СУХАРСЬКИЙ,
учасник Великої
Вітчизняної війни.

Шишківці
Городоцького району
Хмельницької області.

ВРОЖАЙ-2011

Ураган накрав гектари

Через два тижні аграрії Одеської області планують завершити збирання зернових. Цього горіч в плани хліборобів втрутилася погода — 27 червня над територією області бушував ураган зі зливою. Загинило 20 тисяч гектарів посівів озимих. Ще 100 тисяч — пошкоджено.

Проте, до засіків уже засипано півтора мільйона тонн зерна, за врожайності ранніх зернових у 27 центнерів з гектара. Для регіональних потреб необхідно заготовити 75 тисяч тонн продовольчого зерна — це тримісячний незнижуваний запас, повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ ЧИТАЙТЕ
НА 6-Й СТОР.

ПОДІЇ

Ліквідовують наслідки трагедії в селі Біле

Кабмін на виконання доручення Президента України виділив 7 мільйонів гривень із резервного фонду держбюджету для ліквідації наслідків трагедії в селі Біле Дубровицького району Рівненської області. Нагадаємо, тут уночі минулої неділі під час пожежі загинули 16 пацієнтів територіального центру, ще 9 людей вдалося врятувати, і вони перебувають у Дубровицькій центральній районній лікарні. Разом із ними лікуються ще дві працівниці терцентру, які одержали травми, рятуючи погорільців.

▶ СТОР. 19

Мудреці з вулиці дев'ятнадцятої

До Дня незалежності в Луцьку планують змінити назву одразу 28 вулиць, або чотирьох відсотків усіх магістралей міста. Такого масштабного перейменування обласний центр Волині ще не знав. У міській комісії з упорядкування назв вулиць у такий спосіб прагнуть позбутися імен компартійних діячів, осіб, причетних до репресій українського народу, та взагалі всього, що пов'язано з радянською тоталітарною системою. Зокрема, з карти міста мають зникнути імена Куйбишева, Кірова, Баумана, Орджонікідзе, Свердлова. Не стане й вулиць Радгоспної, Колгоспної.

▶ СТОР. 19

КОРОТКО

■ Учора терористи підірвали газопровід, що постачає газ з Єгипту до Ізраїлю. Це вже четверта атака на цей газогін, передає Reuters.

■ У порту Ізраїлю заарештовано круїзний лайнер «Ріо», на борту якого перебувають 70 українців—членів екіпажу. Наші співвітчизники відмовляються покидати судно, поки їм не виплатять борг (УНІАН).

■ Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами в січні—травні збільшилося в 2,3 рази — до майже 4,63 млрд. доларів — Держстат.

■ На Львівщині за минулу добу блискавки спричинили сім пожеж.

Україна заборонила ввезення бобових з Єгипту через підозру в їх причетності до спалаху кишкових захворювань (Укрінформ)

«Екологічний Давос» — у центрі Європи

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Але не тільки цим відрізняється старовинний Рахів від інших вітчизняних міст і містечок. Він має ще одну особливість, якою не може похвалитися жодна українська місцевість. Тут, у приміському селі Костилівка, знаходиться географічний центр Європи. Де латинною викарбовано на стелі такі слова (подаємо в перекладі українською мовою): «Постійне, точне, вічне місце. Дуже точно, із спеціальним апаратом, який виготовлено в Австрії й Угорщині, зі шкалою меридіанів і паралелей, встановлено центр Європи. 1887».

А ще на території Рахівщини розміщено далеко знаний за межами нашої країни Карпатський біосферний заповідник (його межі сягають ще трьох районів Закарпаття), територія якого належить до найцінніших екосистем нашої планети і внесена до міжнародної мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО. Саме концепція таких резерватів або заповідників, як наголошено на III Світовому конгресі біосферних резерватів у Мадриді 2007 року, є найпрогресивнішим інструментом для примирення людини з природою, реалізації ідей сталого розвитку. Саме біосферні заповідники служать в усьому світі навчальними майданчиками та екологічними полігонами для впровадження принципу сталого розвитку.

...А можливо, і козирна карта

Цими днями редакція газети «Голос України» і Карпатський біосферний заповідник провели в Музеї екології гір, що в Рахові, «круглий стіл» «Екологічний Давос» — у центрі Європи, на який зібрали науковців-екологів, представників виконавчих владних структур і місцевого самоврядування, мало і середнього бізнесу, рекреаційної і туристичної справи, журналістів (на знімку в центрі). Головна мета цієї розмови — ще раз привернути увагу до екологічних, рекреа-

ційних і культурних можливостей цього самобутнього краю, обговорити ідею щодо проведення тут щорічного міжнародного форуму з нагальних екологічних проблем. Тобто своєрідного екологічного Давосу — в географічному центрі Європи.

Давайте прислухаємося до головних аргументів її ініціатора — почесного жителя Рахова, доктора біологічних наук, багаторічного директора Карпатського біосферного заповідника Федора ГАМОРА.

— Швейцарський Давос, де мені пощастило бувати, навіть чимсь нагадує Рахів. Хіба що розташований трохи вище над рівнем моря. Так ось я хочу нагадати, що ініціатором і засновником Світового економічного форуму, який щороку збирається у цьому альпійському містечку, став на початку 70-х років минулого століття швейцарський професор Клаус Шваб, — наголосив Федір Дмитрович.

Та й сама ідея формується не на порожньому місці. Для її сприйняття та підтримки в регіоні, зокрема в Карпатському біосферному заповіднику, є глибокі наукові напрацювання і закладено надійні підвалини.

— Почнемо з того, — продовжив Федір Гамор, — що в 1998 році в Рахові відбулась престижна міжнародна науково-практична конференція «Карпатський регіон: проблеми і перспективи

сталого розвитку», яка набула широкого резонансу. Мені можуть заперечити: мовляв, знайшов чим хвалитися. Та цих обговорень і дискусій з різних проблем у нашому краю тільки протягом останнього десятиліття відбулося декілька десятків. Воно то так... Але саме на згаданій мною конференції була сформульована і рекомендована для реалізації одна доволі важлива ідея цього міжнародного форуму, яка зафіксована у 10-му пункті його резолюції. Там, зокрема, записано: «З метою створення міжнародного правового поля в галузі збереження природи та соціально-економічного розвитку країн Карпатського регіону урядам цих країн розро-

ський акрополь, і єгипетські піраміди, і Віфлеєм, і Ватикан, і Ніагарський водоспад...

— Мені було дуже приємно, — продовжив Федір Гамор, — коли на одній із наукових конференцій, яка проходила в Німеччині, до мене підій-

Чим Рахів гірший від Карлових Вар або Трускавця

Голова Рахівської райдержадміністрації Дмитро АНДРІЮК звернув увагу присутніх на ті переваги, які має район для подальшого розвитку туристично-рекреаційної галузі. Уже сьогодні тут працює у цьому сегменті бізнесу майже 60 суб'єктів підприємницької діяльності: лікувально-оздоровчі та ресторанно-готельні комплекси, турбази, притулки в горах. А санаторій «Гірська Тиса», що у Квасах, належить до найкращих вітчизняних санаторіїв, які спеціалізуються на лікуванні захворювань опорно-рухового апарату та периферійної нервової

Карловими Варами, Трускавцем мав стати містом-курортом. Однак Перша світова війна і процеси, пов'язані з нею, завалили цьому.

— На мій погляд, — наголосив Ярослав Думин, — у привабливість міста 50 відсотків вклади природа і унікальне географічне розташування, а на другу половину маємо

ФАКТ

Полонина Драгобрат — єдина унікальна місцевість у нашій країні, де снігова ковдра встеляє гірські схили з жовтня по травень (5—7 місяців протягом року).

бити і прийняти Карпатську конвенцію сталого розвитку». Саме ця рекомендація і стала одним із генераторів для розробки і прийняття Карпатської конвенції.

Як, зрештою, і напрацювання іншого престижного наукового форуму — «Карпатський регіон: гори і люди в контексті сталого розвитку», який зібрав відомих вітчизняних і зарубіжних екологів у Рахові в 2002 році.

— Я нещодавно зробив для себе відкриття, яким хочу з вами поділитися, — заінтригував учасників «круглого столу» Федір Гамор. — Ідеться про дві надзвичайно цікаві книжки — «Самые красивые места мира» і «Всемирное наследие. 100 самых известных мест на земле», авторами яких виступили російські вчені-географи (дивись: «Карпати — найкрасивіший край у світі», «Голос України» від 30 червня ц. р.). Тож цікавим є той факт, що в Європі до найкрасивіших місць у світі зараховано лише п'ять природних об'єктів, серед яких і Українські Карпати. Окрім того, саме завдяки прекрасним ландшафтам цілої вервечки гір, серед яких, безумовно, виділяється Говерла, долині нарцисів під Хустом, буковим пралісам, джерелам і потокам та іншим природним принадам наші Карпати посіли належне місце серед ста найвідоміших місць на планеті. Тобто опинилися в «компанії» з такими всесвітньо відомими феноменами, від самої назви яких аж дух захоплює. Це й Афін-

шли знайомі німецькі науковці і кажуть: «Ми думали, що центр Європи в нас, у Німеччині. А він, виявляється, в Україні». Вловлюєте: не в Рахові, не в Закарпатті, а передусім — в Україні! І це маємо всі усвідомлювати. Адже географічний центр

ДОВІДКОВО

Світовий економічний форум — це швейцарська неурядова організація, яка найбільше відома організацією щорічних зустрічей в альпійському містечку Давос. На зустрічах, які відбуваються щороку наприкінці січня — на початку лютого, запрошують провідних бізнесменів, успішних політичних лідерів, знаних мислителів і журналістів. Предмет обговорення — найгостріші світові проблеми, зокрема, й ті, що стосуються охорони здоров'я та довкілля.

континенту — один із символів нашого народу, нашої країни. І маємо все зробити для того, щоб запросити сюди наших високопосадовців і переконати їх у тому, що це — наша особливість, наша гордість. І вже спільними зусиллями, спільно прадею домогтися того, щоб центр Європи став візитною карткою нашої країни. А можливо, і козирною картою.

системи. Головним лікувальним чинником санаторію та його конкурентною перевагою є унікальна вулканічна мінеральна вода Гірськотисянського родовища.

У районі — понад півсотні приватних сільських садів, господарі яких за програмами зеленого туризму можуть прийняти до 600 людей одночасно. На території району діє 22 гірськолижні витяги, або кожен третій із наявних в області.

— Сьогодні ми активно працюємо над тим, щоб підвищити конкурентоспроможність туристичних і курортно-рекреаційних послуг, а також розвиваємо туристично-сервісну інфраструктуру, — підсумував Дмитро Андріюк.

— Рахів, заснований у XV столітті, ще сто років тому величали «гуцульським Парижем», — наголосив міський голова Рахова Ярослав ДУМИН. — Тут сходяться дороги, які ведуть із Галичини й Буковини і далі — на Румунію, Угорщину, Словаччину...

За часів Австро-Угорської імперії і Чехословаччини через Рахів курсували потяги з цілої Європи. Це ми і хотіли б відновити, оскільки залізничний транспорт дав би новий поштовх як розвитку економіки, так і туризму, що бачимо на прикладі сусідки Румунії... Але без допомоги Києва, профільних міністерств і відомств не обійтись. До речі, згідно з указом австрійської імператриці Марії-Терезії, Рахів разом із Попрадом,

старатися самі: розвивати туристичну галузь, зокрема, зелений туризм, рекреацію, народні ремесла.

Цілющий подих гір

Директор Українського науково-дослідного інституту гірського лісівництва, професор Василь ПАРПАН нагадав учасникам «круглого столу», що стало управління лісами передбачає три основні пріоритети: екологічний, економічний і соціальний. Отож якщо дбатимемо лише про соціальну та економічну складові цієї тріади, не приділяючи достатньої уваги екологічній, то й надалі матимемо те, що й сьогодні додає нам значних клопотів. А точніше — повені, вітровали, буреломи і таке інше. Отже, в основних заасадах сталого розвитку має бути присутня екологічна складова. Це насамперед збереження різноманіття лісів, поліпшення захисної їх ефективності, забезпечення сталого лісового покриття. Без цього просто не обійтись, як автомобілю без коліс.

Професор з Івано-Франківська зачепив і таку важливу роль лісу, як гідрологічну. Адже лісові масиви — це і великий резервуар для води. Так, зімкнутий середньовіковий ліс за нормальних гідрологічних умов у змозі затримати від 70 до 100 міліметрів опадів.

— Очевидно, варто відновити на гірських річках гамованки, так звані «клязури», збудовані ще за австрійських часів, — наголосив Василь Парпан. — Вони допомагали сплавляти ліс, збитий у дараби, а також під час

Тут, на околиці Рахова, Біла Тиса зустрічається з Чорною Тисою і вже разом вони шукають шлях до Дунаю.

ДОВІДКОВО

Карпати є однією з найбільших гірських систем континенту, їх занесено до списку 200 найважливіших природних регіонів світу. Вони виконують важливі водорегулюючу, кліматорегулюючу та кліматоутворюючу функції, формують значну частину гідрографічної мережі континенту. Карпати є скарбницею світового значення щодо унікального ландшафтного і біологічного різноманіття, багатства мінерально-сірих водних і рекреаційних ресурсів. Вони характеризуються відносно високим рівнем наявності дикої природи. Тут збережено букові праліси, справедливо зараховані ЮНЕСКО у 2007 році до світового спадку, а також третина флори і фауни континенту. Тільки українська частина Карпат налічує майже 1300 об'єктів природно-заповідного фонду на площі до 410 тисяч гектарів, серед яких Карпатський біосферний резерват, п'ять національних парків та понад 100 лісових резерватів.

дощів гальмували дощові потоки, щоб вони не наробили біди. У нас в інституті зроблено обґрунтування потреби таких невеликих водосховищ, є навіть їх проекти, але вони, на жаль, не реалізовані. Усі високопосадовці, з якими ми зустрічалися й зустрічаємося, неодмінно стверджують: «Треба попереджати паводки, не допускати розгулу стихії». Звісно, треба попереджати. Але конкретними справами, а не займатися порожніми балачками.

— Ми розробили правила рубок головного користування на сьогоднішній час у Карпатах суттєво європейського типу, — продовжив Василь Іванович. — І знаєте, яка найбільша допустима площа суцільних рубок? Один гектар. А в нас раніше було 10—15 гектарів.

І ще один важливий момент. Дехто міркує, що в Карпатах треба садити ліс. Це й інших прагне переконатися в тому. Я вже сорок років відстоюю свою думку: ліс у Карпатах садити не треба. Тут ліс самовідновний. Потрібно лише розумно, господарськи використовувати відновний природний потенціал нашого лісу.

Олександр КАГАЛО, завідувач відділу охоронних природних екосистем Інституту екології Карпат НАН України, одразу заявив, що він належить до прихильників зваженої, поміркованої позиції щодо охоронних процесів на заповідних територіях. На його думку, суть природоохоронної діяльності треба зводити до золотого середина між закономірностями функціонування природних екосистем і потребами людини. Саме пошук такого оптимального варіанта і є головним вузлом тих проблем, які виникають на регіональному рівні і які є надзвичайно гострими насамперед у гірських районах. І не лише в Україні.

— Побутує думка, — продовжив О. Кагало, — що екосистеми високогір'я, зокрема альпійські і субальпійські пояси Карпат, — найкраще збережені в первісному вигляді і найменше трансформовані на території. Однак глибший аналіз ситуації дає підстави стверджувати, що це далеко не так. Історичні процеси минулого століття залишили на високогір'ї доволі відчутні сліди, починаючи з будівництва тут оборонних споруд. І водночас високогір'я наділено колосальним потенціалом для самовідновлення. Буквально за кілька десятиліть воно здатне відродити стан своїх природних екосистем. Але цей процес треба регулювати.

У майбутнє — через «Карпатський простір»

— У суспільстві і в державі уже формується ус-

відомлення того, що досягнення високих цілей стійкого розвитку гірських територій Закарпаття можливе лише за умови скоординованої багатогранної співпраці державних і регіональних відомств, органів місцевого самоврядування, громад гірських поселень та всіх суб'єктів господарювання. Важливо при цьому максимально використати наявний світовий досвід та отримати підтримку розвинутих країн. І проект «Екологічний Давос» — у центрі Європи», як то кажуть, цілком на часі. Така співпраця матиме результативність за наявності на всіх рівнях обґрунтованих та взаємоузгоджених програм дій на ближню і більш віддалену перспективу та за умови підтримки з боку інституцій Ради Європи, — такої думки декан географічного факультету Ужгородського національного університету, професор Степан ПОП.

Карпати, як і інші гірські системи, надзвичайно екологічно вразливі. Через активне господарське освоєння людиною їх природно-ресурсного потенціалу спостерігаються негативні зміни довкілля. Ці зміни можуть набути незворотного характеру, якщо зволікати з розв'язанням наявних екологічних проблем.

В аграрному секторі треба мінімізувати розорювання сільгоспугідь, а в гірських районах приділити належну увагу розвиткові м'ясо-молочного виробництва, конярства, вівчарства, збирання і переробці ягід, грибів, лікарських і технічних рослин. До того ж із орієнтацією на те, що частина продукції реалізовуватиметься рекреантам і туристам, потік яких останніми роками постійно зростає.

ДОВІДКОВО

В українських Карпатах росте 183 види судинних рослин, які підлягають охороні. З них 150 видів — на високогір'ї.

Загальновідомим пріоритетом гірського краю, як і всього Закарпаття, є рекреаційна та туристична галузь. Адже регіон наділений найліпшим в Україні комплексом природних ресурсів, значним потенціалом історичних, архітектурних та етнокультурних цінностей.

Голова постійної комісії з питань транскордонного співробітництва Закарпатської обласної ради Михайло КІЧКОВСЬКИЙ розцінює проведення «круглого столу» «Екологічний Давос» — у центрі Європи» як подальший практичний крок щодо реалізації прийнятих у жовтні 2010 року Конгресом місцевих і регіональних влад Ради Європи

Оце і є центр Європи.

Резолюції та Рекомендації «Сталий розвиток гірських регіонів і досвід Карпатських гір».

— Особливе значення має звернення Конгресу до Європейського Союзу стосовно розробки окремої програми «Карпатський простір» в Європейській програмі транскордонного співробітництва за прикладом Програми «Альпійський простір», — наголосив Михайло Михайлович. — Як ми знаємо, програма «Альпійський простір» сприяла успішному створенню багатьох проектів, мережі та інструментів співробітництва, що позитивно вплинуло на соціально-економічний розвиток та облаштування території альпійських регіонів, підвищення добробуту людей, які там проживають.

Робота над підготовкою подібної програми з боку європейських структур уже розпочалася. 25 січня 2011 року у столиці Бельгії — Брюсселі за участі представників гірських регіонів усіх країн, що підписали Карпатську конвенцію, відбувся консультативний семінар «На шляху до Карпатської стратегії», організований Програмою Організації Об'єднаних Націй та Тимчасовим секретаріатом Карпатської конвенції у співпраці з Європейською Академією Болцано, Асоціацією європейських прикордонних регіонів та Асоціацією представників гірських регіонів.

Учасники семінару були одностайні в необхідності якнайшвидшої розробки програми «Карпатський простір». Це засвідчило, що Європейський Союз усвідомлює стратегічну роль Карпатського регіону на континенті і серйозність наявних тут екологічних та соціально-економічних проблем, які потребують скоординованого розв'язання. Ці проблеми викладено в підготовленому за підсумками проведеного організаторами консультативного семінару Стратегічному плані дій щодо Карпатського регіону, який був представлений для розгляду третій Конференції Сторін Карпатської конвенції (КС-3), що відбулася 25—27 травня 2011 року в Братиславі. Ці рекомендації повинні стати основою для просування Європейським Союзом макрорегіональної стратегії для Карпат та розробки програми «Карпатський простір».

У зв'язку з цим сьогодні дуже важливо, щоб

уряд України та регіональні органи влади, зі свого боку, продемонстрували активність у практичній реалізації положень ініційованих документів.

З цією метою Закарпатська обласна рада та Закарпатська облдержадміністрація, — підсумував М. Кічковський, — вважають за необхідне розробити за участю центральних та регіональних органів влади, наукових установ Програму сталого розвитку Українських Карпат (план дій) як частину програми Європейського Союзу «Карпатський простір», виконання якої неможливе без координації дій між державами та регіонами, налагодження між-регіональної та транскордонної співпраці.

Тим паче розробка такої програми передбачалася ще постановою Верховної Ради України від 12 вересня 2002 року.

Запрошені до розмови за «круглим столом» у гірському Рахові викладені фактами й аргументами переконливо підтвердили: на Закарпатті, зокрема в Карпатському біосферному заповіднику, є належні напрацювання для того, щоб сформувати нову ідею — організації і проведення «Екологічного Давосу» — в центрі Європи», що знайшло відображення у зверненні, прийнятому одногослоно учасниками поважного зібрання.

Ірина ЛОЗОВА,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ,
Василь НИТКА,
Рахів
Закарпатської області.
Фото
Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Звернення учасників «круглого столу» «Екологічний Давос» — у центрі Європи»

Ми, учасники «круглого столу» «Екологічний Давос» — у центрі Європи», який відбувся у Рахові Закарпатської області з ініціати газети «Голос України» та Карпатського біосферного заповідника, зібралися для того, щоб обговорити актуальні екологічні та пов'язані з ними соціально-економічні проблеми одного із найунікальніших регіонів України, яким є Рахівщина. І який, безумовно, має не тільки важливе національне, а й загальноєвропейське і світове значення. Цей край, розташований у географічному центрі Європи, наділений потужним природно-економічним та рекреаційно-туристичним потенціалом, залишається одним із найкраще збережених гірських масивів з унікальними природними рельєфом та біорізноманіттям. Тут бере початок найдовша притока Дунаю — річка Тиса, формується клімат, який має значний вплив на життя людей в Єврозоні. Тут розташовано шість найвищих вершин Українських Карпат, серед них і Говерла (2061 метр) — символ нашої Батьківщини. Тут зустрічається велика кількість рідкісних та ендемічних видів фауни і флори, рослинних і тваринних угруповань, унікальних екосистем.

Найбільшу цінність регіону становлять ліси, які у структурі угідь займають 75 відсотків. Чимало з них, як скажімо, букові праліси, що закономірно занесені до Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО, зберегли свої первозданні і неповторні.

Переважна частина зазначених багатств перебуває на території Карпатського біосферного заповідника, який по праву визнано однією із провідних природоохоронних та науково-дослідних установ нашої країни, а також Європи і світу. За досягнення в роботі він тричі нагороджений європейським дипломом Ради Європи.

Крім природних скарбів, цей регіон також наділений унікальним культурно-історичним спадком, насамперед самобутніми традиціями, звичаями, обрядами, ремеслами, архітектурою, фольклором, укладом життя гуцулів.

Водночас мусимо констатувати, що, володіючи такими потужними природними багатствами, що закономірно занесені до Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО, таким привабливим рекреаційно-туристичним потенціалом, внаслідок багатьох чинників і причин, які не завжди залежать від місцевого населення, його можливостей та органів місцевої влади, цей край стикається з істотними проблемами. Зокрема, внаслідок перекосів у попередні десятиріччя в економічній сфері намітилися негативні тенденції в розвитку соціальної інфраструктури. Зокрема, у спорудженні шосейних і лісових доріг, об'єктів переробки побутових відходів та очистки стоків, водо- і теплопостачання. Водночас сталися катастрофічні паводки, почався занепад традиційного полонинського господарства.

Наявний туристично-рекреаційний потенціал унаслідок відсутності інвестицій використовується недостатньо, а через це високим залишається рівень безробіття, горян, соціальної бідності, неблагостанови.

Учасники «круглого столу» одностайні в тому, що край у центрі Європи, будучи унікальною місциною не лише на карті України, може вже в нинішніх умовах, за відповідної підтримки центральних та регіональних органів влади, міжнародної спільноти, стати одним із найцінніших і найпривабливіших туристичних куточків нашої країни і всієї Європи. Ми переконані: існує реальна можливість для організації «Екологічного Давосу» — у центрі Європи.

У зв'язку з цим вважаємо за потрібне:

* порушити питання щодо прийняття Закону України «Про спеціальну еколого-економічну зону «Рахів» і розробки спеціальної програми розвитку та благоустрою міста Рахів як населеного пункту в географічному центрі Європи;

* передбачити реконструкцію і капітальний ремонт високогірних доріг та іншої туристично-рекреаційної інфраструктури на Чорногірському та Свидовецькому масивах Закарпаття;

* забезпечити відкриття руху пасажирського поїзда за маршрутом Київ—Рахів;

* спорудити автомобільний міст через річку Тису на українсько-румунському кордоні в селі Ділове;

* збудувати міжнародний навчально-дослідний виставковий центр букових пралісів та сталого розвитку Карпат у селі Кваси;

* створити належні умови для збереження та розвитку Карпатського біосферного заповідника як території, що входить до переліку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

